

Výklad, který dává § 18 zákona o polním pachu žal. úřad, vedl by k nemožnému důsledku, že také majitel pozemků, který pro určitý dílčí komplex svých pozemků v obci ustanovil si zvláštního hlídače podle § 19 cit. zákona, musil by k nákladům na obecního hlídače přispívat podle míry pozemkové daně placené nejen z pozemků svěřených ochraně polního hlídače obecního, nýbrž i z pozemků, pro které si ustanovil hlídače svého. Nař. rozhodnutí spočívá tudíž na mylném právním názoru a bylo je proto zrušiti podle § 7 zákona o nss č. 164/1937 Sb.

### Č. 13.051.

**Vyvlastnění. — Bytová péče:** I. Zák. čl. XLI:1881 výrazem »obecní školy« v § 2 rozumí jen obecní školy ve sm. § 23 zák. čl. XXXVIII:1868. — II. Pro účely uvedené v §§ 2 až 4 zák. čl. XLI:1881 lze provést vyvlastnění nejen podle předpisů tohoto zákona, ale i podle zákona o stav. ruchu č. 45/1930. — III. Zákon o stav. ruchu stanovil v § 5 přísnou zásadu koncentrační ohledně všech námitek interesentů.

(Nález z 9. listopadu 1937 č. 15.432/37.)

**Prejudikatura:** ad I. Boh. A 6492/27, ad II. Boh. A 9900/32, 10.443/33, ad III. Boh. A 8281/29, 8429/30, 10.924/33.

**Věc:** Marian B. v Báňské Bystrici proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 3. srpna 1934 o vyvlastnění podle zákona o stav. ruchu.

**Výrok:** Stížnost se zamítá.

**Důvody:** K žádosti obce Poruby vyvlastnil okr. úřad v Prievidzi podle ustanovení §§ 2, resp. 5 zákona č. 45/1930 Sb. o stav. ruchu pro státní ľudovou školu v Porubě pozemek zapsaný v poz. vložce obce pod m. č. 141 ve výměře 1296 čtv. sáhů, tvořící majetek římsko-katolické církevní obce, za náhradu 5 Kč za čtv. sáh. Proti tomuto rozhodnutí podané odvolání báňsko-bystrického biskupa bylo nař. rozhodnutím zamítnuto.

O stížnosti římsko-katolického biskupa uvážil nss:

Především namítá st-I, že na daný případ měla býti aplikována ustanovení zákona č. 45/1930 Sb. o stav. ruchu, protože zákona o stav. ruchu nelze použiti na zvláštní případy uvedené v §§ 2 až 4 cit. zák. článku. Podle názoru stížnosti je sice správným názor žal. úřadu, že zák. čl. z r. 1881 není zákonem speciálním, upravujícím vyvlastnění pro stavbu obecných škol, ale tím že zákon o stav. ruchu dal možnost vyvlastňovati pozemky pro stavbu budov určených pro veřejnou potřebu, měl na mysli jen to, co uvádí § 1 cit. zák. čl., nikoliv i případy dále uvedené v §§ 2 až 4, neboť jinak by byl zákonodárce ještě zdůraznil svůj úmysl, že zkrácené a co do příslušnosti zvláště upravené řízení podle zákona o stav. ruchu se vztahuje i na případy uvedené v §§ 2 až 4 cit. zák. článku. Tato námitka není důvodná. Zastává-li stížnost právní názor, že při výkladu ustanovení § 2 zákona o stav. ruchu (podle něhož



lze vyvlastňovati pro stavbu budov určených pro veřejnou potřebu) má se pojem veřejné potřeby omezovati jen na případy veřejného zájmu, uvedené v § 1 zák. čl. XLI:1881, nemůže z tohoto svého stanoviska nic vytěžiti pro daný případ, když vyvlastnění pozemku bylo vysloveno pro stavbu státní lidové školy, takže šlo o případ spadající právě pod ustanovení § 1 č. 11 zák. čl. XLI:1881, jenž připouští vyvlastnění pro zřízení budov a ústavů státních. Nss vyložil již v nálezu Boh. A 6492/27, že zák. čl. XLI:1881 výrazem »obecní školy« »községi iskolák« v § 2 rozumí jenom školy obecní ve smyslu ustanovení § 23 zák. čl. XXXVIII:1886 a že prospěch škol státních poskytuje vyvlastnění již § 1 bod 11 cit. zákona. Ale nejenom po této stránce, ale i v další právní otázce je stanovisko st-le pochybené. Stížnost stojí na stanovisku, že pro výklad pojmu »veřejné potřeby« podle § 2 zákona o stav. ruchu je směrodatným ustanovení § 1 zák. čl. XLI:1881, které uvádí případy vyvlastnění z veřejného zájmu, a dovozuje, že tedy není přípustno prováděti vyvlastnění pro účely uvedené v §§ 2 až 4 tohoto zák. článku podle zákona o stav. ruchu č. 45/1930 Sb. Soudí tedy stížnost, že úřad měl postupovati podle ustanovení zák. čl. XLI:1881. Žal. úřad naproti tomu vyslovil právní názor, že oba zákony platí vedle sebe samostatně, že zákon o stav. ruchu dlužno z něho samého, tedy samostatně vykládati, neboť takovémuto jeho výkladu zák. čl. XLI:1881 nijak nezabraňuje. Záleží tedy podle názoru žal. úřadu prostě na tom, podle kterého zákona bylo o vyvlastnění žádáno a vyvlastňovací řízení provedeno. Tento názor dlužno uznati správným. Z něho vychází také nss ve svých nálezech (srov. na př. Boh. A 9900/32 a 10.443/33). Není tedy uvedená námitka v žádném směru důvodná. — —

Konečně namítá st-l, že neobstojí ten důvod nař. výměru, že nepřipustnou je námitka, že zákon nedovoluje vyvlastnění vzrostlých sadů. Stížnost míní, že ustanovení §§ 3 a 4 zákona o stav. ruchu ukládají úřadu, aby sám z moci úřední zkoumal, zda existují důvody, pro které není možno vyvlastniti, a že tedy jen tehdy může se úřad pustiti do jednání o vyvlastnění, zjistí-li, jsou-li splněny podmínky §§ 2 a 3. Ustanovení § 5 odst. 3 o preklusi námitek při komisionálním řízení nepřednesených se vztahuje jen na ty námitky, které se liší od absolutního zákazu a o kterých se zmiňuje zákon slovy »vyvlastniti nemožno ty nemovitosti, o kterých vlastník dokáže, že jich potřebuje pro vlastní živnost, domácnost atd.«. Při vzrostlém sadě není však žádné potřeby dokazování, i sám pozemnoknižní výpis dává vyznění, že pozemek č. 141 je zahradou v intravilánu, takže už zákonem je vyloučeno, aby parcela tato podléhala vyvlastnění. Ani tato námitka není důvodná. Výkladem koncentrační zásady podle § 5 cit. zákona obíral se nss již opětovně (srov. Boh. A 8281/29, 8429/30, 10.924), v nichž vyslovil právní názor, že zákon o stav. ruchu stanovil způsobem vylučujícím jakoukoli pochybnost v § 5 přísnou zásadu koncentrační ohledně všech námitek interesentů. Proto interesent, který se komise účastnil nebo kterému byla dána možnost k tomu náležitým způsobem, může v instančním řízení administrativním i před nss svůj požadavek, že úřad měl dbáti určitých předpisů zákona i z povinnosti úřední, uplatňovati jako svoje právo jen tehdy, když včasným vznesením příslušných námitek ve smyslu



§ 5 odst. 3 cit. zákona nejpozději při místním šetření si nárok na to zachoval. Na tomto svém právním názoru trvá soud i v tomto případě. S tohoto právního stanoviska jeví se také shora reprodukováná námitka bezdůvodnou.

### Č. 13.052.

**Váleční poškozcenci: \* Předpis § 4 odst. 2 zákona č. 142/1920 Sb. ve znění zákona č. 39/1922 Sb. o požitcích válečných poškozců připouští ideální zjištění ročních služebních požitků podle měsíčních jejich částek.**

(Nález z 10. listopadu 1937 č. 2276/36-3.)

V ě c: Emil H. v Silberbachu proti rozh. min. soc. péče v Praze z 20. února 1936 o invalidním důchodu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á.

D ů v o d y: Výměrem z 22. července 1935 nepřiznal zem. úřad pro válečné poškozence v Čechách Emilu H. nárok na důchod od 1. července 1933 do 31. prosince 1933, že — byv 7. dubna 1935 přijat do služeb státu za týchž pracovních podmínek jako jiní zřízenci — obdržel v době od 1. července 1933 do 31. prosince 1933 na požitcích 3.640 Kč, takže — ježto jeho neschopnost k výdělku nedosahuje 50% — nepřísluší mu podle § 4 odst. 2 zákona č. 142/1920 Sb. ve znění zákona č. 39/1922 Sb. za tu dobu nárok na důchod. —

Min. soc. péče nař. výměrem odvolání Emila H. zamítlo.

O stížnosti uvažoval nss takto:

Na sporu je výklad ustanovení § 4 odst. 2 požit. zákona č. 142/1920 Sb. ve znění zákona č. 39/1922 Sb., podle něhož válečný poškozenec, jenž byl přijat do služeb státu, země, kraje, obce nebo veřejného fondu nebo nějakého jejich podniku, jakož i do služeb soukromých drah za týchž pracovních podmínek, za jakých jsou přijímáni jiní zřízenci téže kategorie služební, a jehož služební požitky (peněžité a naturální) převyšují 6.000 Kč ročně, má po dobu, po kterou má požitky z tohoto služebního poměru, nárok jenom, je-li aspoň z 50% neschopen výdělku; v tomto případě přísluší mu polovice důchodu, jenž by mu jinak podle tohoto zákona příslušel.

Ustanovení toto jest — jak žal. úřad právem vyslovil — ustanovením speciálním, které nutno vykládati z jeho vlastního znění a nikoli z ustanovení § 2 cit. zákona. Znění ustanovení 2. odst. § 4 požit. zákona, zejména slova »má po dobu, po kterou má požitky z tohoto služebního poměru«, dávají jasně výraz myšlence zákonodárcově, že válečný poškozenec nemá nároku na důchod po tu dobu, po kterou právě má požitky ze služebního poměru v cit. ustanovení jmenovaného, a jest intencí zákona, aby válečný poškozenec nepobíral od státu důchodu v d o b ě, k d y má příjmy plynoucí z uvedeného poměru služebního, při čemž přirozeně v úvahu přicházejí požitky skutečně pobírané, nikoli snad příjem, který má býti základem pro ukládání daně z příjmu. Mluví-li pak